

ЧЕРНІВЕЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ЮРІЯ ФЕДЬКОВИЧА

ПРАВА ЛЮДИНИ ТА ПУБЛІЧНЕ ВРЯДУВАННЯ
В СУЧАСНИХ УМОВАХ
МАТЕРІАЛИ
VII МІЖНАРОДНОГО ПРАВНИЧОГО ФОРУМУ

Funded by
the European Union

PRAVO-JUSTICE

VARNA
FREE
UNIVERSITY
"CHERNORIZETS HRABAR"

umb
UNIVERSITATEA
MATEJA BELA
V BANSKEJ BYSTRICI

BCM
BUKOVINIAN
CENTER OF
MEDIATION

28 травня 2024 року

Мехнодрук

м. Чернівці

УДК [342.7:35](477)
ББК 67.9(4Укр)300,32я43
П 68

Рекомендовано до друку Кафедрою публічного права
Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича
Протокол № 12 від 11 червня 2024 р.

Редакційна колегія:

- Ковбас І.В. Голова ГО «Правничий Щит», д.ю.н., доц. кафедри публічного права юридичного факультету Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича
- Бабін І.І. Заступник голови ГО «Правничий Щит», к.ю.н., доц. кафедри публічного права юридичного факультету Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича
- Ющик О.І. к.ю.н., доц. кафедри кримінального права юридичного факультету Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича
- Торончук І.Ж. к.ю.н., доц. кафедри міжнародного права та порівняльного правознавства юридичного факультету Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича
- Дрегіч Василе професор факультету права та адміністративних наук, Університет Овідія в Констанці, Румунія
- Крайній П.І. Заступник голови ГО «Правничий Щит», к.ю.н., доц. кафедри публічного права юридичного факультету Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича

Права людини та публічне врядування в сучасних умовах :
П 68 Матеріали VII Міжнародного правничого форуму, 28 травня 2024 р., м. Чернівці/ Уклад. І.В. Ковбас, І.І. Бабін, О.І. Ющик, І.Ж. Торончук, П.І. Крайній. Чернівці : Технодрук, 2024. 306 с.
ISBN 978-617-8034-50-4

Збірник містить матеріали доповідей учасників VII Міжнародного правничого форуму «Права людини та публічне врядування в сучасних умовах».

Міжнародний форум присвячено проблемам правового регулювання прав людини та публічного врядування в сучасних умовах.

УДК [342.7:35](477)
ББК 67.9(4Укр)300,32я43

Автори несуть повну відповідальність за підбір і точність наведених фактів, цитат, статистичних даних, власних імен та інших відомостей.

ISBN 978-617-8034-50-4

© ЧНУ ім. Юрія Федьковича, 2024
© Ковбас І.В., Бабін І.І., 2024
© ЮФ КП, 2024
© ПВКФ «Технодрук», 2024

ЗМІСТ

Анатійчук В.В. Право людини на відпочинок і заробітну плату як одна із форм відновлення працездатності та збереження її життя і здоров'я	10
Бабін І.І. Специфіка рішень суду справедливості ЄС в сфері податкового права	12
Бзова Л.Г. Legitimitatea și raționamentul judiciar ca instrument de transparență în interesul justițiabililor	15
Білокурська О.В. Право чи обов'язок: правовий аналіз статусу державної мови в Україні	18
Боднар С.Б. Природа та особливості застосування санкцій щодо стягнення в дохід держави активів, що належать фізичній або юридичній особі (пункт 1 ¹ ч. 1 ст. 4 Закону України «Про санкції»)	20
Бойко І. Впровадження концепції належного адміністрування в національну правову систему	22
Вдовічен В.А. Конститутивний характер установчих договорів ЄС як інституалізація цінності прав людини	25
Вдовічена Л.І. Про-директивне тлумачення як спосіб захисту прав людини (платника податків)	28
Волкова Н.О. Використання метафоричних конструкцій при вирішенні міжособистісних конфліктів	30
Гавалешко П.С. Оскарження в адміністративному судочинстві рішень, дій та бездіяльності суб'єктів виборчого процесу	33
Гаврилюк Р.О. Антропосоціокультурні передумови появи буттєвого принципу людиномірності медіації	36
Головкін Б.М. Типологія жертв автотранспортних правопорушень	39
Горєлова В.Ю. Право людини на отримання професійно-етичної послуги медіатора: правовий аспект	42
Грекул-Ковалик Т.А. Сімейні права внутрішньо переміщених осіб: принципи захисту й охорони	45
Донченко О.П. Свобода як онтологічна сутність прав людини	48
Драган О.В., Бабайлова Л.М. Щодо кримінальної відповідальності за знищення або пошкодження об'єктів рослинного світу в сучасних умовах	49
Драган О.В., Чайка О.С. Щодо вини платників податків: практика ЄСПЛ	52

Дудоров О.О., Письменський Є.О.	
Кримінально-правові аспекти забезпеченні права людини на якісне атмосферне повітря	55
Дунаєва Т.Є. Щодо проєкту Закону України «Про внесення змін до Кримінального процесуального кодексу України щодо оперативності кримінального провадження з дотримання міжнародних стандартів та принципу верховенства права» (реєстр. № 11039 від 26.02.2024)	59
Дякур М.Д.	
Сутність та роль інституту викривачів у протидії корупції	61
Євтушенко Д.С.	
Загальна та індивідуальна профілактична робота правоохоронних органів: підходи до визначення понять	63
Жаровська Г.П.	
Правоохоронні органи (органи правопорядку) в Україні: питання термінології та системи	66
Жукевич І.В.	
Судовий контроль за виконанням рішень у Європейському цивільному процесі	69
Зайцев О.В.	
Законодавчі ініціативи щодо уточнення обставин, що виключають кримінальну протиправність діяння (ст. 43 КК України)	71
Калініна А.В.	
Керування транспортними засобами в стані сп'яніння: відсутність правової культури чи фізіологічна вада людини?	74
Кифлюк Ю.В.	
Забезпечення прав дитини та їх захист в умовах воєнного стану	78
Кіблик Д.В.	
Загально – правовий аналіз суб'єкта адміністративного права в умовах воєнного стану	79
Клочко А.М., Старожилова А.	
Кримінально-правова охорона довкілля в Україні в контексті сталого розвитку та викликів воєнного часу	82
Коваль А.М.	
Адміністративно-правове регулювання діяльності парамедиків при наданні медичної допомоги в Україні	86
Kolarov Emanuil	
Actions against normative administrative acts as tool for protection of human rights	91
Kolpakov Valerii	
Human rights standards in the conditions of armed conflicts	94
Ковбас І.В., Коваль М.В.	
Правове регулювання діяльності детективів при розслідуванні кримінальних правопорушень в Україні	97
Коломоєць Т.О.	
Право військовослужбовців на звільнення за сімейними обставинами в період дії правового режиму воєнного стану в Україні: «дефекти» тлумачення законодавства при прийнятті адміністративних актів та пріоритети формування судової практики стосовно їх оскарження	103

Крайній П.І.	
Гене́за впливу французької моделі публічного права на формування людиноцентристської парадигми вітчизняного адміністративного права	106
Кубрак О.В.	
Інвалідність як правозахисна проблема	109
Логвиненко М.І., Олексенко К.	
Виклики та перспективи застосування судової медіації в адміністративному процесі	111
Максимюк О.Д.	
Обмеження свободи психічнохворих: деякі питання із судової практики	113
Маленко О.В.	
Природа інтересу у трудовому праві	115
Marinova Elina	
Subjective rights in financial legal relations	117
Markova O.O.	
Conditions for implementation of mediation in administrative procedure	120
Меленко О.В.	
Психолого-правова природа конфлікту	122
Навроцька В.В.	
Проблемні питання медіації при укладенні угод про примирення у кримінальному судочинстві	124
Нестеренко Л.Б.	
Примирення сторін в адміністративних процедурах	126
Орловський О.Я.	
Соціальна справедливість та верховенство права як нерозривні цінності	129
Остафійчук Л.А.	
Проблеми застосування адміністративними органами висновків про застосування норм права, викладених у Постановах Верховного Суду	132
Павлов В.	
Дотримання принципу індивідуалізації покарання за колабораційну діяльність	134
Параниця С.П.	
До питання про поняття самозахисту в діяльності правоохоронних органів України	137
Пацурківський П.С.	
Співвідношення людської гідності та людських прав (за Конституцією України)	139
Політова А.С.	
Стаття 4.6.15. Домашнє насильство, що не спричинило наслідків для потерпілої людини проекту Кримінального кодексу України: аналіз складу проступку	142
Полонка І.В.	
До питання формування правосвідомості українців у воєнний час	144
Попович М.В.	
Нагляд прокурора за додержанням законів під час досудового розслідування у формі процесуального керівництва	146
Продан Т.В.	
Вплив фонових явищ на злочинність	149

Ramazan Alper	
New challenges for the protection of human rights in the era of digital governance	151
Селезньова О.М.	
Порушення освітніх прав неповнолітніх осіб в умовах воєнного стану	153
Соловйова О.М.	
Припинення дії адміністративних актів: як знайти баланс між публічним та приватним інтересами	155
Солодан К. В., Юрійчук І.В.	
Право на належну адміністративну процедуру як невід’ємне право кожної особи	157
Стратій О.В. Судовий захист прав та свобод людини в умовах правового режиму воєнного стану	160
Тарасова І.В.	
Деякі правові аспекти визначення належного позивача у справах щодо стягнення грошових коштів витрачених на лікування потерпілої від кримінального правопорушення	163
Тома М.Г.	
Екологічні наслідки війни/злочин екоциду	165
Toronchuk I., LukiiianD.	
Încălcări ale drepturilor copilului în contextagresiunii armate rusești în Ucraina ...	168
Туляков В.О.	
Права людини та кримінальна політика	173
Федорук Н.С. Особливості правового регулювання медіації в міжнародних комерційних спорах	177
Федчишин С.А.	
Право на державну службу: до аналізу законодавчих новацій в умовах воєнного стану в Україні	180
Федосєєв В.В.	
Деякі питання кваліфікації кримінально караних діянь за ознакою їх вчинення з використанням засобів масової інформації	182
Франковська С.А.	
Фінансовий моніторинг політично значущих осіб в системі засобів забезпечення реалізації та захисту прав людини в Україні в умовах дії правового режиму воєнного стану	186
Худик А.М.	
Вищий антикорупційний суд як суб’єкт вирішення адміністративних справ щодо застосування санкції, передбаченої пунктом 1 ¹ частини першої статті 4 Закону України «Про санкції»	188
Шевчук А.В., Боднарук О.М.	
Актуальні питання удосконалення норм КК України щодо незаконної порубки лісу та незаконного обігу деревини	191
Шишкарьова О.Г.	
Медіація в Україні: переваги, виклики, перспективи	194
Șcerbaniuc O.	
Integrarea Europeană în timp de război	196
Шрамко С.С.	
Щодо оцінки стану безпеки дорожнього руху в Україні	199
Ющик О.І.	
Судова практика застосування пробаційного нагляду	201

Янюк Н.В.

Трансформація адміністративного оскарження як способу захисту особи у відносинах з публічною адміністрацією 204

Трибуна Молодого Вченого**Burdeinyi Y.**

Dreptul omului la un proces legal echitabil 207

Vatamaniuk A.

Curtea constituțională și judecătorii: un dialog continuu 208

Воробець А.В.

Контрольна форма реалізації правоохоронної функції органами місцевого самоврядування 210

Вудвуд К.С.

Принцип стабільності в контексті гармонізації податкового законодавства України до права Європейського Союзу 213

Гермак К.О.

Дисциплінарні рішення вищої ради судочинства Франції 215

Дацьків А.І.

Розгляд адміністративних спорів, пов'язаних із самочинним будівництвом, в умовах війни 217

Дорош В.І.

Правові засади запровадження системи Військової юстиції в Україні 220

Дутчак О.

Зміна правової природи потреб України у публічних фінансових ресурсах в умовах воєнного стану 222

Єрсова А.

Взаємозв'язок судової реформи та європейської інтеграції в Україні 225

Зетко Б.

Онлайн – медіація: проблеми реалізації та питання доцільності 227

Кейван С.

Rolul standardelor juridice Europene în asigurarea drepturilor omului în domeniul justiției penale 229

Коваль В.

Адміністративно-правове регулювання надання електронних адміністративних послуг 232

Ковалюк Р. Правові аспекти діяльності органів місцевого самоврядування в умовах воєнного стану 236

Колотило М.

Звернення до суду як форма реалізації права на захист під час податкового контролю в умовах правового режиму воєнного стану 239

Кузняк А.

Принципи адміністративного судочинства як гарантії недопущення його надмірної формалізації 242

Лукінчук С.

Верховенство права у світлі євроінтеграційних процесів 244

Лупуляк Б.В.

Гендерна рівність в судовій практиці: питання теорії та практики 248

Масалітін В.	
Трансформація адміністративно-правового статусу внутрішньо переміщених осіб в Україні	250
Михайлюк В.	
Особливості страхування цивільно-правової відповідальності приватного нотаріуса	252
Мікус М. До питання арешту з утриманням на гауптвахті як заходу адміністративного стягнення	254
Мрих Є.	
Громадські роботи і суспільно корисні роботи як заходи адміністративних стягнень: теоретико-правовий аспект	258
Павчук І.С.	
Функції військових адміністрацій в Україні: адміністративно-правова характеристика	260
Полагнин А.Д.	
Права громадян на медичну допомогу в умовах воєнного стану	263
Семотюк Я.	
Зарубіжний досвід адміністративної процедури	264
Скалінчук Л.	
Конституційно-правові гарантії реалізації права на соціальний захист в умовах воєнного стану в Україні	266
Скрипкар С.	
Медіація у вирішенні публічно-правових спорів	270
Снігур М.	
Цифрові платформи та держави: справа про державні запити	272
Соболь М.О.	
Право на свободу пересування в умовах збройної агресії та воєнного стану ...	274
Соха С.С.	
Медіація як інструмент залучення громадськості до вирішення соціальних конфліктів в територіальних громадах в умовах воєнного стану	277
Ткаченко К.В.	
Кримінально-правовий інститут реституції та компенсації в контексті запобігання і протидії домашньому насильству	279
Томулець Д.	
Обмеження та заборони для публічних службовців	282
Федрак А.	
Адміністративно - правове регулювання обігу вогнепальної зброї в Україні: проблеми та перспективи	286
Фесенко А.	
Міжнародно-правове регулювання захисту культурної спадщини України під час російської агресії	288
Цепенда Д.П.	
Документальні податкові перевірки час дії воєнного стану в Україні	291
Цимбалюк А.І.	
Використання блокчейн технологій та смарт-контрактів в податкових і фінансових операціях в Україні. Правове регулювання блокчейн технологій .	292
Шершньов Е.А.	
Особа злочинця молодіжного віку, що вчинює кримінальне правопорушення в сфері правосуддя: демографічні ознаки	295

Шовгеня О.	
Економіко-правова оцінка мотивації маркетингу персоналу в умовах кризи .	298
Штефюк О.О.	
Судовий захист прав, свобод, інтересів особи під час дії воєнного стану	300
Яценко В.Г.	
Містобудівні повноваження органів місцевого самоврядування	303

адміністративного акта, який потребує виконання, - не пізніше трьох років з дня завершення його виконання. Такий строк не застосовується до протиправного адміністративного акта, що використовується або створює умови для вчинення дисциплінарного, адміністративного та/або кримінального правопорушення. В цьому разі адміністративний акт визнається недійсним незалежно від дати його прийняття або завершення виконання. Для відкликання адміністративного акта такі строки не встановлюються.

8. У випадках, встановлених ЗАП, виконаний адміністративний акт не може бути відкликаний, визнаний недійсним або скасований у тій його частині, в якій його виконання призвело до настання незворотних правових наслідків. В такому випадку адміністративний акт може бути визнаний протиправним. Це в свою чергу наочно показує можливість прийняття збалансованого рішення, адже визнання адміністративного акта протиправним, без наслідків для особи (в частині скасування або визнання недійсним) спрямовано з одного боку на відновлення законності та забезпечення публічного інтересу (що виражається в нетерпимості до продовження чинності протиправного акта), а з іншого спрямоване на задоволення приватного інтересу конкретної особи (що виражається в офіційному прийнятті незворотних правових наслідків, які настали в разі виконання протиправного адміністративного акта).

Висновки: 1) запровадження охарактеризованих механізмів спрямовано на врахування можливих змін у фактичних обставинах справи, потреб суспільної необхідності, а значить досягнення балансу публічних та приватних інтересів; 2) їх застосування має відбуватися за чітко визначеними правилами з дотриманням принципів адміністративної процедури; 3) ЗАП допускає лише визнання адміністративного акта протиправним, без його відкликання та визнання недійсним, якщо виконання акта призвело до настання незворотних правових наслідків.

*Солодан К.В. доктор філософії (PhD),
асистентка кафедри публічного права ЧНУ
імені Юрія Федьковича*

*Юрійчук І.В. асистент кафедри публічного
права ЧНУ імені Юрія Федьковича*

Право на належну адміністративну процедуру як невід'ємне право кожної особи

Належна правова процедура є важливою, хоча і часом невловимою, концепцією в системах загального права. Вона має як змістові, так і процесуальні елементи, але, по суті, забезпечує справедливий захист особи від протиправної діяльності держави, як в адміністративному, так і в судовому порядку.

В сучасній юридичній літературі поняття «належна правова процедура» зазвичай використовується в контексті використання цієї концепції в рамках кримінального, адміністративного, цивільного, господарського судочинства тощо. Ми вважаємо, що варто розглянути даний принцип належності адміністративної процедури, яка стала вже базовою складовою частиною національного адміністративного права.

Адміністративні процедури належать до атрибутів права, а значить є явищем історичним, тобто, перемінним у часі. Окрім, того, різні традиції правопізнання

тлумачать їх природу, базуючись на різних світоглядних та методологічних установках. Донедавна навіть у цивілізованому світі панувала, а в Україні переважно і понині є домінуючою позитивістська традиція правопізнання. Вона тлумачить адміністративні процедури як складову адміністративного права, а останнє як право державного управління, тобто, як етатистську цінність [1, с. 51-53]. Однак таке розуміння адміністративних процедур уже перебуває в антагонізмі з правовою дійсністю, оскільки у Європі, в цивілізованому світі в цілому ще з середини ХХ століття стали домінуючими, в тім числі і для держав усіх прогресивних країн, антропосоціокультурні цінності [2, с. 39].

Правова база захисту свобод, прав і громадських інтересів під час реалізації адміністративних процедур, як зазначає Д.В. Сущенко, засновується, перш за все на нормах Конституції [4]. Наприклад, положеннями статті 3 Основного Закону [3] визначається, що найбільшою та вищою соціальною цінністю в Україні є люди, їх життя та здоров'я, честь, гідність, недоторканність та безпека, а затвердження та гарантування людських прав та свобод постає основним державним зобов'язанням.

Положеннями ст. 40 Конституції закріплюється, що всім належить право на спрямування індивідуальних й колективних письмових звернень чи особисте звернення до державних, місцево-самоврядних органів й їхніх посадових, службових осіб, що мають розглянути звернення, а після дати обґрунтовану відповідь у строк, що встановлено законодавством. Норма ст. 55 Основного Закону гарантує кожному право на оскарження рішень, дій чи бездіяльності державних, місцево-самоврядних органів, їхніх посадових, службових осіб до суду [4, с. 49].

На виконання Конституції України порівняно нещодавно трапилася подія, яку всі так довго чекали – 17 лютого 2022 року було прийнято Закон України «Про адміністративну процедуру», який в своїх положеннях визначив що таке «адміністративна процедура» та ті самі критерії належності такої процедури.

Прийняття Закону України «Про адміністративну процедуру» [5] є новим етапом у взаємодії органів виконавчої влади та місцевого самоврядування з громадянами та бізнесом. Цей закон впроваджує загальні правила, які прискорюють ухвалення рішень і оптимізують комунікацію між людьми та публічною адміністрацією. Взаємодія стає уніфікованою, ефективною, орієнтованою на потреби громадян і бізнесу, а також прозорою.

Впровадження загальної адміністративної процедури наближає Україну до стандартів Європейського Союзу, оскільки подібні закони діють у всіх державах-членах ЄС як невід'ємна частина «права на належне адміністрування».

Цей закон є дійсно переломним. Він робить процедуру ухвалення рішень більш прозорою і зрозумілою для всіх сторін. Будуть запроваджені змагальні правила, які подібні до тих, що діють у судовому процесі, і це вже на етапі попереднього прийняття рішення. Ця ініціатива надає приватним особам реальну можливість активно впливати на вирішення питань, які стосуються їхніх інтересів.

Закон установлює демократичні принципи адміністративної процедури, і серед найцікавіших положень можна виділити такі:

1. Принцип вигоди особи: всі сумніви слід розглядати на користь особи. Дії та вимоги особи вважаються правомірними до того часу, поки не буде доведено інше.

2. Принцип стійкості адміністративних рішень: адміністративний орган не повинен змінювати свої попередні рішення в схожих справах без належного обґрунтування. Зміна позиції має бути належно обґрунтованою. Правові позиції Верховного Суду повинні бути обов'язково враховані.

3. Принцип докладного розслідування: адміністративний орган зобов'язаний встановити обставини, які мають важливе значення для справи, та за необхідності зібрати докази. Особа має право бути вислуханою і може вимагати представити документи, які стосуються обставин справи.

4. Принцип балансу: адміністративний акт повинен прийматися з урахуванням балансу між правами особи та цілями, які він спрямований до досягнення. Негативні наслідки для особи та громадських інтересів повинні бути мінімізованими [6].

Вирішальне значення в роботі адміністративних органів відіграє принцип верховенства права. Це пов'язано з тим, що щоденне прийняття рішень у справах здійснюється для забезпечення прав зацікавлених осіб у вирішенні питань про застосування обмежень чи надання дозволів, накладання адміністративних стягнень тощо. Для цієї мети існує належна адміністративна процедура, що базується на верховенстві права. Недотримання цього принципу може бути спричиненим, наприклад, відмовою у заслуховуванні доводів заінтересованих осіб. Принцип законності, при цьому, не повинен обмежувати принцип верховенства права, оскільки виступає окремою гарантією від посягання на права людини. Адже суб'єкт владних повноважень зобов'язаний утриматись від застосування нормативного акту, який є неправовим та порушує права людини [7].

Іншим фундаментальним принципом, що закріплений в законі, є принцип рівності. Його мета полягає в забезпеченні рівноваги суб'єктів публічної адміністрації з фізичними та юридичними особами приватного права. Це дає можливість чітко визначити права і обов'язки обох сторін, що окреслюються законодавством. Тобто з появою належної адміністративної процедури правові відносини дійсно трансформуються з суто управлінських із імперативним впливом у публічно-сервісні відносини рівних суб'єктів. Як зазначається в юридичній літературі, Закон України «Про адміністративну процедуру» зміцнює позицію людини і громадянина перед суб'єктами владних повноважень, покладаючи на публічну адміністрацію конкретні обов'язки щодо громадян [7].

Особливого значення право на належну адміністративну процедуру набуває під час повномасштабної російсько-української війни, оскільки в таких умовах особливо необхідно захищати та відновлювати порушені державою-агресором права фізичних та юридичних осіб [8].

Отже, можемо констатувати, що право на належну адміністративну процедуру є фундаментальним елементом правової держави, що забезпечує захист прав і свобод громадян. Воно включає як змістові елементи, що гарантують законність і справедливість, так і процесуальні елементи, що забезпечують прозорість, рівність та доступ до належного врядування. Впровадження та дотримання належної адміністративної процедури є ключовим фактором успішного функціонування правової держави та побудови демократичного суспільства.

Список літератури

1. Загальне адміністративне право: підручник / І.С. Гриценко, Р.С. Мельник, А.А. Пухтецька та інші; за заг. ред. І.С. Гриценка. К.: Юрінком Інтер, 2015. 568 с.
2. Пацурківський П.С., Гаврилук Р.О. Ціннісні виклики українській юридичній (правничій) освіті. *Право України*. 2017. № 10. С. 38–55.
3. Конституція України : Закон від 28 черв. 1996 р. No 254к/96-ВР // Верховна Рада України : офіц. веб-портал. URL : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80>.

4. Сущенко Д.В. Адміністративні процедури в Україні та країнах Європи: порівняльно-правовий аспект: дис. ... кандидата юрид. наук 12.00.07, Запоріжжя: 2018, 210 с.

5. Закон України «Про адміністративну процедуру» від 17.02.2022 року // Відомості Верховної Ради України (ВВР). 2023. № 15. ст.50.

6. Колток О. Нова адміністративна процедура. Що про неї потрібно знати? *Економічна правда*. URL: <https://www.epravda.com.ua/columns/2023/10/23/705755/> (дата звернення: 23.05.2024).

7. Гаріфуллін М. В. Вирішальна роль принципів адміністративної процедури в забезпеченні ефективного регулювання адміністративних актів. *Аналітично-порівняльне правознавство*. 2024. №1. С. 366-374. URL: <http://journal-app.uzhnu.edu.ua/article/view/299998/292418> (дата звернення: 23.05.2024).

8. Махмурова-Дишлюк О. П. Видання адміністративних актів як інструментів публічного адміністрування забезпечення прав і свобод людини і громадянина в умовах російсько-української війни. *Право і суспільство*. 2024. № 1 (2). С. 113-118. URL: http://pravoisuspilstvo.org.ua/archive/2024/1_2024/part_2/19.pdf (дата звернення: 23.05.2024).

Стратій О.В. кандидат юридичних наук,
асистент кафедри кримінального права
юридичного факультету ЧНУ імені Юрія
Федьковича

Судовий захист прав та свобод людини в умовах правового режиму воєнного стану

Відповідно до Конституції України, звернення до суду для захисту конституційних прав і свобод людини і громадянина, гарантується [1].

Варто зауважити, що не допускається створення надзвичайних, особливих або будь-яких інших судів; забороняються прискорені чи скорочені процедури; суди працюють у штатному режимі з «певними особливостями»; територіальна підсудність справ або місцезнаходження судів може змінюватись; розгляд справ може бути призупинено до усунення обставин, за яких наявна загроза життю, здоров'ю та безпеці осіб; проведення судових засідань можливе в режимі відеоконференції; розгляд справ може бути відкладено чи справи знято з розгляду до закінчення воєнного стану.

Відповідно до Закону України «Про судоустрій і статус суддів», враховуючи неможливість судом здійснювати правосуддя у зв'язку з тимчасовою окупацією, бойовими діями, може бути змінено територіальну підсудність судових справ, з чим можна ознайомитись на сайті Верховного Суду [3]. На цьому ж сайті, можна ознайомитись, яким судом буде здійснюватися подальший розгляд справи.

Слід окремо зауважити, що частина судів здійснює відновлення своєї роботи від початку війни, що очевидно позитивно позначиться на відправленні правосуддя.

Змінами до законодавства, дозволяється взяти участь у судовому засіданні в режимі відеоконференції, проте, відповідне клопотання подається до відповідного суду не пізніше ніж за п'ять днів до судового засідання. Для участі в такому форматі необхідно зареєструватися, зазначивши електронну адресу та пароль для подальшої авторизації, однак, для авторизації потрібно мати електронний